

ЭДИЙН ЗАСАГ,
ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

“АЛТАНБУЛАГ” ЧӨЛӨӨТ БҮС

2024 ОН

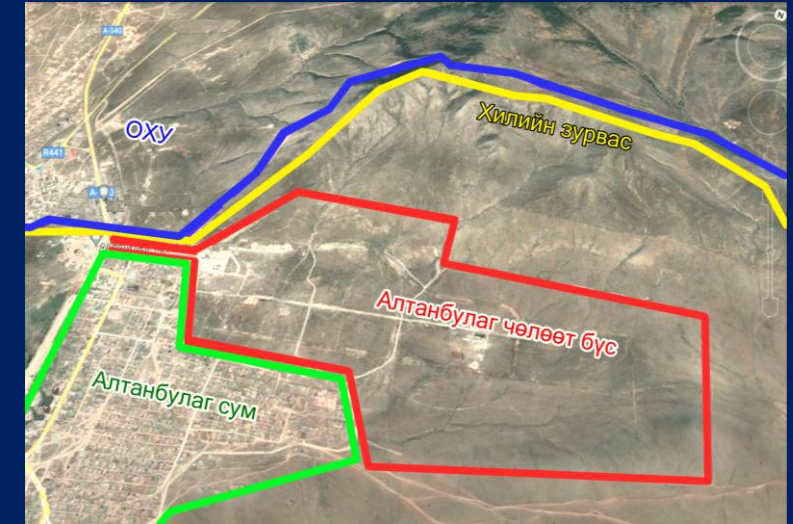
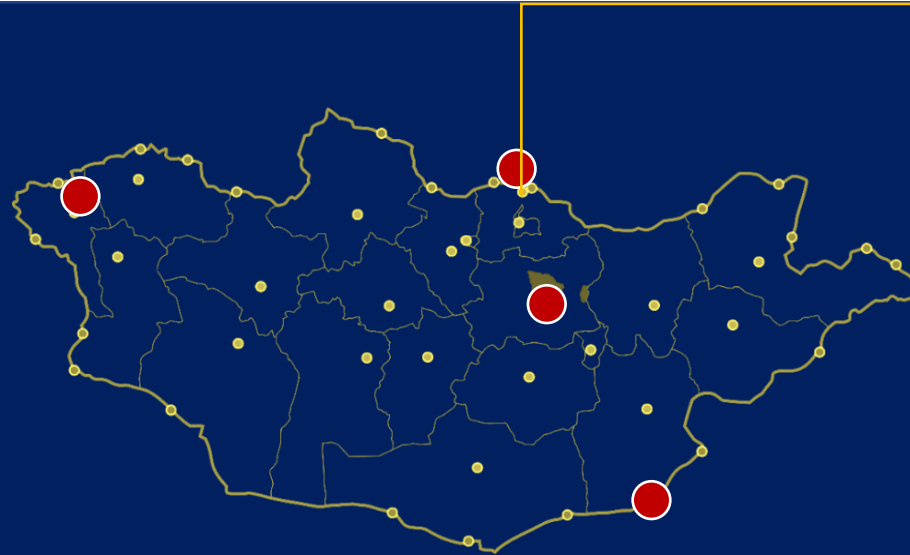

АГУУЛГА

- I. Хууль эрх зүйн орчин, экспортын боломжууд
- II. Өнөөгийн нөхцөл байдал

ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫ ДАВУУ ТАЛ

АЛТАНБУЛАГ ЧӨЛӨӨТ БҮС

Монгол Улсад эдийн засгийн чөлөөт бүс байгуулах үзэл баримтлал /УИХ-ын 87-р тогтоол/

Алтанбулаг чөлөөт бүсийн эрх зүйн байдлын тухай хууль /2015 оны хуулиар хүчингүй/

Чөлөөт бүсийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга /2021 оны хуулиар хүчингүй/

Чөлөөт бүсийн тухай хууль /2015 оны хуулиар хүчингүй/

Алтанбулаг чөлөөт бүс байгуулах тухай /УИХ-ын 38-р тогтоол/

Чөлөөт бүсийн тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлт

- 2002 онд “Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг сумын нутагт 500 га газарт “Алтанбулаг” чөлөөт бүс байгуулахаар тогтоосон.
- Засгийн Газрын 2014 оны 153 дугаар тогтоолоор 2014 оны 6 дугаар сарын 22-нд байнгын үйл ажиллагаанд шилжсэн.

ЧӨЛӨӨТ БҮСИЙН ХӨГЖЛИЙН БОЛОМЖ

Олон улсын стандартад нийцсэн үйлдвэрлэлийг бий болгож
"MADE IN MONGOLIA" шошго бүхий бараа, бүтээгдэхүүнийг олон
улсад экспортлох

- Нийгэм, эдийн засагт үр өгөөжтэй, байгальд ээлтэй өндөр техник, технологийг нутагшуулж үйлдвэрлэл хөгжүүлэх
- Ази-Европын ачаа тээврийн урсгалын зангилаа төв, "Логистикт чиглэсэн экспортын боловсруулах бүс" (HYBRID EPZ)
- Бараа бүтээгдэхүүнийг төвлөрүүлэх, хадгалах, ангилах, түгээх нэгдсэн сүлжээг хөгжүүлэх
- Импорт, экспортын, ре-экспортын бараа бүтээгдэхүүний худалдаа, үйлчилгээний цогцолбор бий болгох

Цайны замын түүхэн уламжлалд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх

МОНГОЛ УЛСЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ УРТ, ДУНД, БОГИНО ХУГАЦААНЫ БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХЭЭР

ТУСГАГДСАН АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД:

АЛСЫН ХАРАА-2050

- Чөлөөт бүсийг хөгжүүлж, хил дамнасан худалдааны байнгын сүлжээг байгуулна.
- Замын-Үүд, Алтанбулаг, Цагааннуурын чөлөөт бүсийг барьж дуусгана.

ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО

- Хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг ХӨГЖҮҮЛЭН ачаа болон зорчигч НЭВТРҮҮЛЭХ хүчин чадлыг дээшлүүлж, ЭКСПОРТЫГ нэмэгдүүлнэ.
- Төмөр зам болон хатуу хучилттай авто замаар үе шаттайгаар бүрэн холбон, ЛОГИСТИКИЙН өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн ачаа тээврийн урсгалыг сайжруулж, цаашид ТРАНЗИТ улс болох суурь нөхцөлийг бүрдүүлнэ.
- Эдийн засгийн чөлөөт бүс, хуурай боомтуудыг үе шаттайгаар байгуулах замаар ХУДАЛДААНЫ ЭРГЭЛТИЙГ нэмэгдүүлнэ.

ТЖҮЧ 2021-2025 ОНД

- Өрнө-Дорнын бүсийн орнуудыг холбох дэд бүтцийн хөндлөн гол тэнхлэгийн авто зам болон хойд, урд хөршийг холбох зарим бүсийн босоо тэнхлэгийн авто замыг барьж худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаанд оролцох суурь нөхцөлийг бүрдүүлнэ.
- Эдийн засгийн чөлөөт бүс хөгжүүлэх төсөл

УХЖТ 2024 ОНД

- “Алтанбулаг” чөлөөт бүсийг гаалийн теле хяналтын нэгдсэн системд холбох

ОЛОН УЛСЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

“ДАВХАР ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ” ХЭЛЭЛЦЭЭРИЙГ 26 УЛСТАЙ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ ХӨХИҮЛЭН ДЭМЖИХ, ХАРИЛЦАН ХАМГААЛАХ 2 ТАЛТ ХЭЛЭЛЦЭЭРИЙГ 43 УЛСТАЙ ХИЙСЭН

ЕВРОПЫН ХОЛБООНЫ УЛС РҮУ 7200 НЭР ТӨРЛИЙН БАРААГ ЯМАР НЭГЭН ТАРИФЫН ХЯЗГААРЛАЛТГҮЙ, ХӨНГӨЛӨЛТТЭЙ НӨХЦӨЛӨӨР ОРУУЛАХ;

ЯПОН УЛС РҮУ 9300 НЭР ТӨРЛИЙН БАРААГ ХӨНГӨЛӨЛТТЭЙ НӨХЦӨЛӨӨР ОРУУЛАХ;

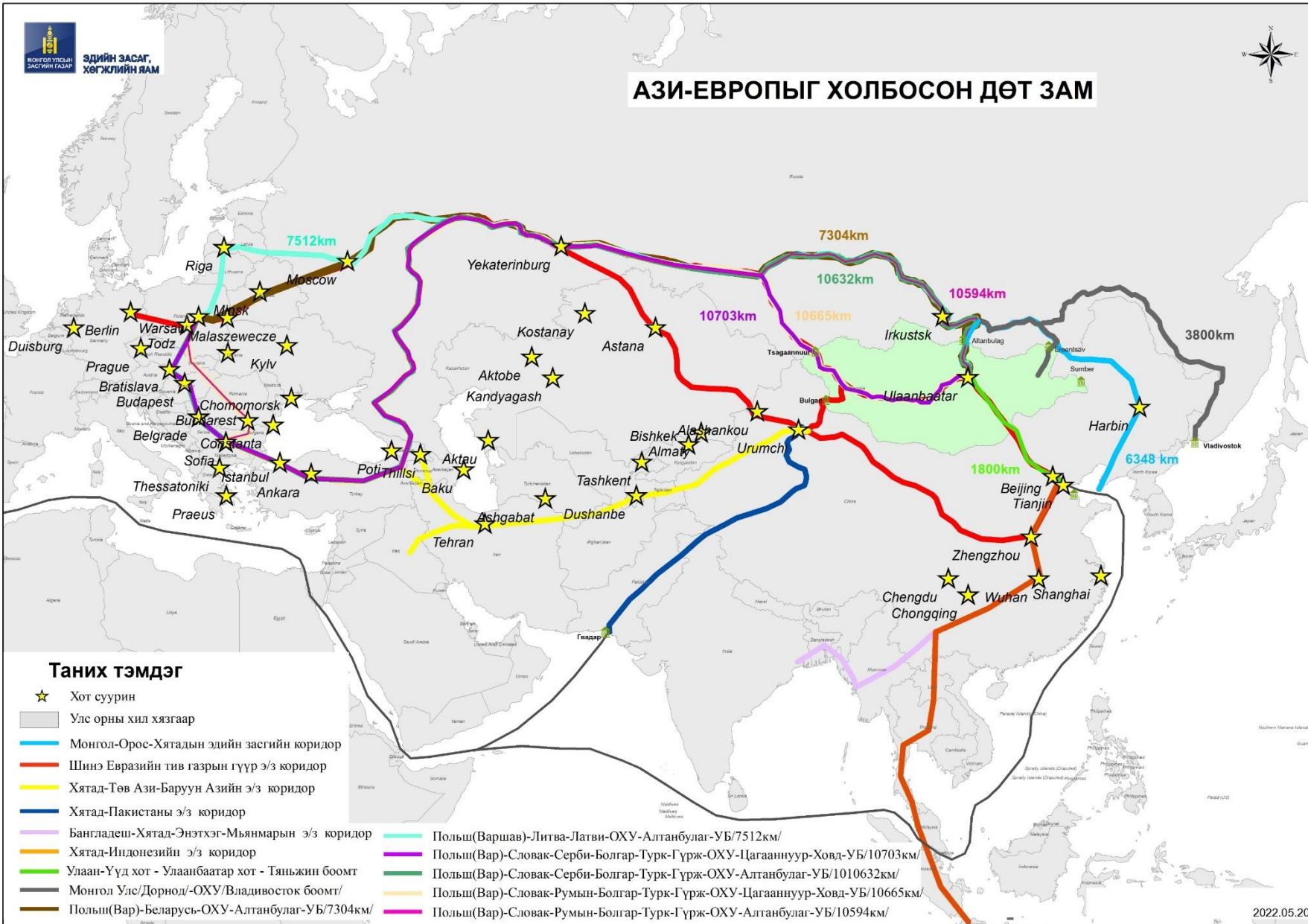

“АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН ХУДАЛДААНЫ ХЭЛЭЛЦЭЭР”-Т НЭГДСЭН, БАРАА БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЭКСПОРТОД ТАРИФЫН ХӨНГӨЛӨЛТ ЭДЭЛНЭ;

АНУ-ЫН ХУДАЛДААНЫ ХӨНГӨЛӨЛТИЙН СИСТЕМД МОНГОЛ УЛСААС ГАРАЛ ҮҮСЭЛТЭЙ 3400 НЭР ТӨРЛИЙН БАРАА БҮТЭЭГДЭХҮҮНД ГААЛИЙН ТАТВАРЫН ХӨНГӨЛӨЛТИЙГ ЭДЭЛДЭ

ОЛОН УЛСЫН АЧАА ТЭЭВЭР

ОХУ-ын нутгаар дамжин тээвэрлэлт хийж далайд гарах "Олон улсын авто тээврийн харилцааны тухай" ЗГ хоорондын хэлэлцээрийг 1996 онд байгуулсан. Далайд гарах боомтууд: /ОХУ-ын Владивосток боомт 3800 км, БНХАУ-ын Тяньжин боомт 1800км/

ОУ-ын авто тээвэрлэлт гүйцэтгэх тухай Засгийн газар хоорондын 2 талт хэлэлцээрийг Латви, ОХУ, БНАСАУ, Турк, Украин, Казакстан, Беларусь, Киргиз, БНХАУ, Унгар, Литви, Словения зэрэг нийт 12 улстай байгуулсан.

ТУСГАЙ ДЭГЛЭМ

Чөлөөт бүсийн тусгай дэглэмүүд нь бусад орны чөлөөт бүсүүдийн тусгай дэглэмүүдтэй зарчмын хувьд ижил төстэй .

ОУ-ын Конвенцид
нэгдсэн

Төрийн үйлчилгээ
түргэн шуурхай

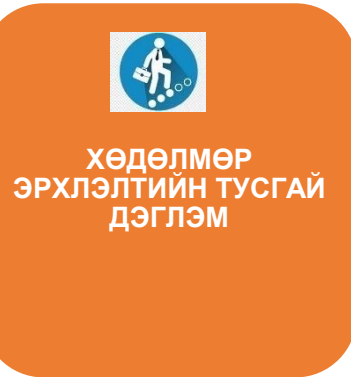
Хяналт шалгалтын
дарамт бага

Бараа бүтээгдэхүүн
чөлөөтэй нэвтрэх
боломжтой

Хөнгөн шуурхай цаг
алдахгүй

Чөлөөт бүс дэх аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэн гадаадын иргэнийг ажлын байраар хангаж, орлого бүхий ажил, үйлчилгээ эрхлүүлсэн бол **ажлын байрын төлбөрөөс бүрэн чөлөөлөгдөнө.**

Чөлөөт бүсэд ажиллаж байгаа хуулийн этгээд өөрийн ажилтныг чадваржуулах, мэргэшүүлэх чиглэлээр төсөл, хөтөлбөр хэрэгжтохиолдолд **зардлыг тухайн жилийн татвар ногдох орлогоос хасаж тооцно.** үүлсэн

3.0 сая төгрөг хүртэл үнийн дүнтэй барааг чөлөөт бүсээс гаалийн нутаг дэвсгэрт оруулахад **гаалийн хялбарчилсан бүрдүүлэлт** хийнэ.

Хилийн чанадаас чөлөөт бүсэд оруулах, чөлөөт бүсээс хилийн чанадад гаргах бараанд **тарифын бус хязгаарлалт тогтоохгүй.**

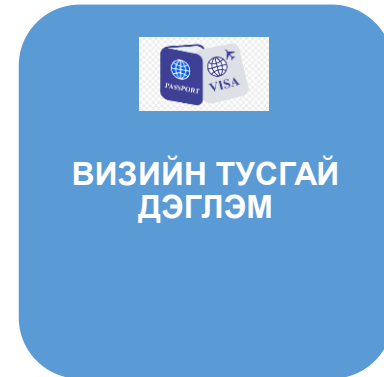
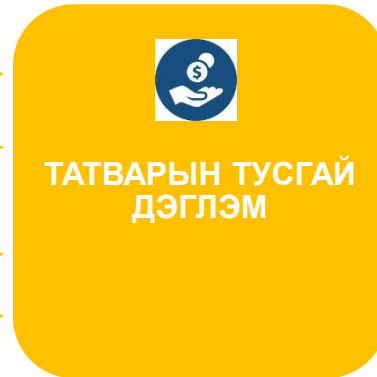
Барааг хилийн чанадаас чөлөөт бүсэд оруулах, чөлөөт бүсээс хилийн чанадад гаргахад **гаалийн хялбарчилсан бүрдүүлэлт** хийнэ.

импортын гаалийн, нэмэгдсэн өртгийн болон онцгой албан татвар ногдуулахгүй;

Монголын барааг гаалийн нутаг дэвсгэрээс чөлөөт бүсэд оруулахад **нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг "0" хувь хэмжээгээр ногдуулах;**

Барааг чөлөөт бүсээс хилийн чанадад гаргахад **татвар ногдуулахгүй;**

зорчигчийн худалдаж авсан **3.0 сая төгрөг** хүртэл үнийн дүнтэй барааг чөлөөт бүсээс гаалийн нутаг дэвсгэрт оруулахад гаалийн болон **нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлнө.**

Монгол Улсад оршин суух зөвшөөрөлтэй болон "орох-гарах" визтэй гадаадын иргэн оршин суух болон визийн байх хугацаанд аль ч чөлөөт бүсэд **визгүй зорчино.**

Гадаад улсын харьяалалгүй хүний визийн байх хугацаа болон визгүй зорчих хугацааг **нэг удаад 30 хүртэл хоногоор сунгаж** болно.

ТАТВАРЫН ХӨНГӨЛӨЛТ, ЧӨЛӨӨЛӨЛТ

ДЭД БҮТЭЦ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Орлогын албан татвар

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ
500,000 \$

ТАТВАРЫН ХӨНГӨЛӨЛТ **50%**

ГАЗРЫН ТӨЛБӨР

*Эхний 10
жил 100%
хөнгөлнө*

ҮЙЛЧИЛГЭЭ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ
300,000 \$

ТАТВАРЫН ХӨНГӨЛӨЛТ **50%**

*Эхний 5
жил 100%
хөнгөлнө*

*Дараагийн
3 жил 50%
хөнгөлнө*

БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖ

ҮЛ ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГИЙН
АЛБАН ТАТВАР
100% ЧӨЛӨӨЛНӨ

ЧӨЛӨӨТ БҮС ДЭХ ТУСГАЙ ДЭГЛЭМИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Төлбөр тооцоо

“Чөлөөт бүсийн тухай” хуулийн 13-р зүйл

Төлбөр тооцоо үндэсний болон гадаад валютаар хийнэ

Чөлөөт бүсэд банк, банк бус санхүүгийн байгууллага, түүний салбар нэгж байгуулахтай холбогдсон харилцааг холбогдох хуулиар зохицуулна.

Бусад

“Чөлөөт бүсийн тухай” хуулийн 17-р зүйл

Чөлөөт бүсийн захирагчийн ажлын алба улсын бүртгэл, татвар, гааль, шалган нэвтрүүлэх, хорио цээрийн дэглэмийг хэрэгжүүлэх ажлыг тухайн төрийн захиргааны байгууллагатай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр тэдгээрийн төлөөллөөр дамжуулан хэрэгжүүлнэ.

Чөлөөт бүсийн захирагчийн ажлын алба нийгмийн хэв журам сахиулах, галын аюулаас хамгаалах, эмнэлгийн яаралтай тусламж, эрүүл ахуй болон дэд бүтцийн хангалтын үйлчилгээ зэргийг тухайн асуудал хариуцсан төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагатай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр болон төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлнэ.

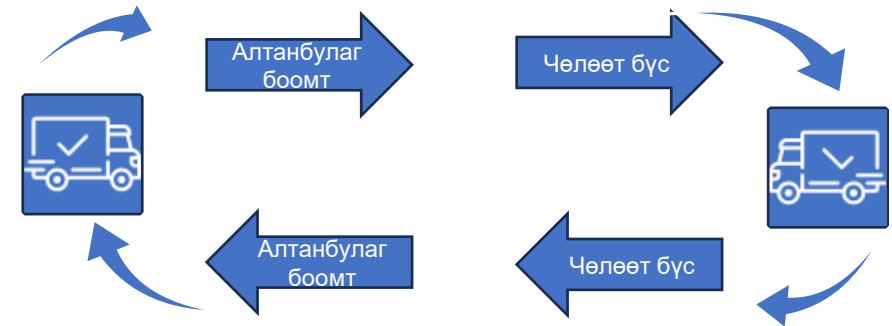
ГААЛИЙН ТУСГАЙ ДЭГЛЭМ

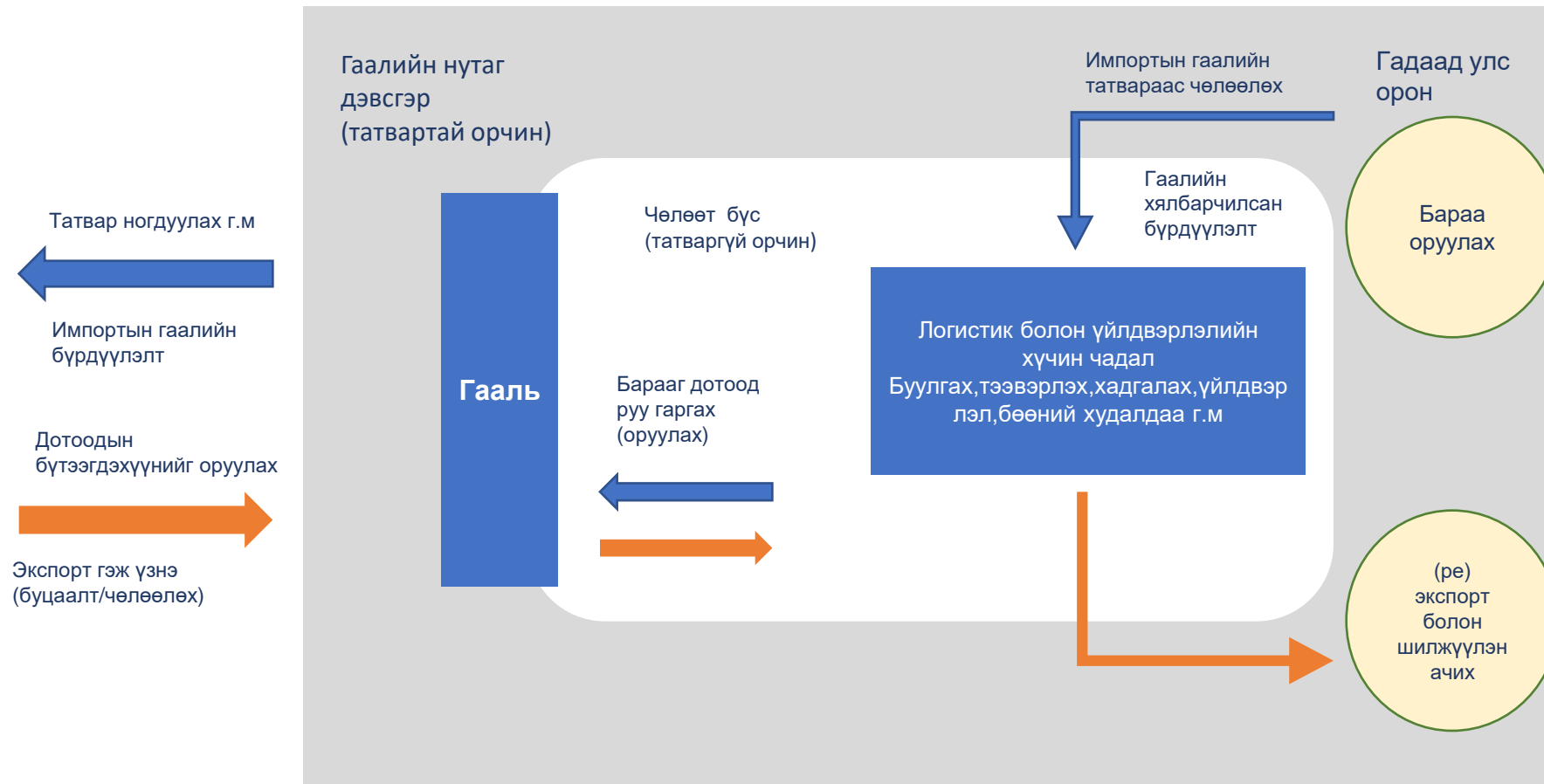
Давуу тал:

- Тарифын бус хязгаарлалт тогтоохгүй
- Гаалийн хялбарчилсан бүрдүүлэлт
- Эрсдэлд суурилсан гаалийн хяналт

“Чөлөөт бүс рүү орох/ гаргах” явц

ЧӨЛӨӨТ БҮС ДЭХ ГААЛИЙН БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ҮЙЛ ЯВЦ

Хуулийн этгээдийн бүртгэл

ГАЗРЫН ҮНЭЛГЭЭ, ХӨНГӨЛӨЛТ

Засгийн газрын 2018 оны 182 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралтаар Чөлөөт бүсүүдийн 1 га газрын суурь үнэлгээг тогтоосон.

№	Чөлөөт бүсийн нэр	1 га газрын суурь үнэлгээ (газар ашиглах зориулалтаар)	
		Худалдаа, бүх төрлийн үйлчилгээний /₮/	Үйлдвэрлэлийн /₮/
1	Алтанбулаг	120,000,000	80,000,000

Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2018 оны 208 дугаар тушаалаар 2 дугаар хавсралтаар "Газар эзэмших, ашиглах эрхийн дуудлага худалдааны анхны үнийг тодорхойлсон.

Жишээ:

№	Чөлөөт бүсийн нэр	Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар			
		суурь үнэлгээ /₮/	Засварлах итгэлцүүр	Газрын хэмжээ /м2/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ /₮/
1	Алтанбулаг	8,000	0,08	800	512,000

№	Чөлөөт бүсийн нэр	Худалдаа, үйлчилгээний зориулалтаар			
		суурь үнэлгээ /₮/	Засварлах итгэлцүүр	Газрын хэмжээ /м2/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ/₮/
1	Алтанбулаг	12,000	0,2	800	1,920,000

Газар ашиглах эрхийг
1. төсөл сонгон шалгаруулах
2. дуудлага худалдаа.

Захирагч
ААН

Гэрээ байгуулна.
• газрын хэмжээ
• хугацаа

Хугацаа
• 15-60 жил
• 40 жилээс илүүгүй

Газар ашиглуулах төсөл сонгон шалгаруулах журам

Худалдаа, аялал жуулчлал, зочид буудлын үйлчилгээнд:

- **эхний таван жилд 100 хувь,**
- **дараагийн гурван жилд 50 хувиар хөнгөлнө;**

Эрчим хүч, дулааны эх үүсвэр, шугам сүлжээ, цэвэр усан хангамж, ариутгах, цэвэрлэх байгууламж, авто зам, төмөр зам, нисэх онгоцны буудал, харилцаа холбооны үндсэн сүлжээ зэрэг дэд бүтэц болон үйлдвэрлэлд:
эхний 10 жилд 100 хувиар чөлөөлнө;

II. Өнөөгийн нөхцөл байдал

ЭДИЙН ЗАСАГ,
ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

ӨНӨӨГИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

АЛТАНБУЛАГ ЧӨЛӨӨТ БҮС

141

Бүртгэлтэй
ААН

31

Байнгын үйл
ажиллагаатай

59

ААН-ийн барилга
байгууламж

ААН-ИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ: 12.7
ТЭРБУМ.₮

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ

- ТЭЭВЭР, ЛОГИСТИК
- ХУДАЛДАА, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

ГАЗАР ОЛГОЛТЫН БАЙДАЛ

117.9 ГА ААНБ-д олгогдсон
талбай

95.6 ГА Инженер дэд бүтэц,
нийтийн эзэмшил

286.5 ГА Олгогдоогүй талбай

НИЙТ ТАЛБАЙ 500 ГА

Худалдаа үйлчилгээ

Нийт талбай: 53.6 га
Олгосон: 50 га

Үйлдвэрлэл

Нийт талбай: 54.4 га
Олгосон: 21 га

Амралт зугаалга

Нийт талбай: 7.2 га
Олгосон: 0.9 га

Хөргөлттэй болон
дулаан агуулах

Нийт талбай: 22.4 га
Олгосон: 14 га

Захиргаа, олон нийтийн
барилга байгууламж

Нийт талбай: 23.6 га
Олгосон: 11.5 га + 3АА-5.5 га = нийт 17 га

Нөөц газар

Нийт талбай: 188.4 га
Олгосон: 8 га

Тээвэр логистик

Нийт талбай: 57.4 га
Олгосон: 7 га

СТАТИСТИК

2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар

нэвтэрсэн
зорчигч

79,026

НИЙТ
ЗОРЧИГЧИЙН
МЭДЭЭ

ГАДААД ЗОРЧИГЧ

535

ДОТООД ЗОРЧИГЧ

78,491

нэвтэрсэн
тээврийн
хэрэгсэл

26,484

НИЙТ
ТЭЭВРИЙН
ХЭРЭГСЭЛ

ГАДААД ТЭЭВРИЙН
ХЭРЭГСЭЛ

47

ДОТООД ТЭЭВРИЙН
ХЭРЭГСЭЛ

26,437

ҮНДСЭН БАЙГУУЛАМЖ

Цахилгаан
хангамж

3,8 км 6кВ цахилгаан хангамжийн түр шугам
2610кВА хүчин чадалтай 4 дэд өртөө

Ус хангамж

Хоногт 6300 м.куб цэвэр усаар хангах
инженерийн байгууламж

Ариутгах
татуурга

Бохир усны насос станц нь хоногт
5700м.куб бохир тээвэрлэх хүчин чадалтай

Үерийн усны
байгууламж

Үерийн ус зайлуулах байгууламж 9,4 км
секундэд 15 м.куб урсгах хүчин чадалтай

Харилцаа
холбоо,
Интернэт

Үүрэн холбооны бүх сүлжээ
Өндөр хурдны интернэтийн шилэн
кабел

Гаалийн
лаборатори

Зорчигч
тээврийн
терминал

1 барилга
Шалган нэвтрүүлэх цогцолбор /300м.кв/

Ачаа
тээврийн
терминал

3.6 км
Ачаа тээвэр –асфальт

ЦААШИД ХИЙГДЭХ АЖЛУУД

15.6 тэрбум
Цахилгаан хангамжийн өргөтгөлийн ажил

60 тэрбум
Дулааны станц

3.04 тэрбум
"Худалдаа үйлчилгээний төв"-ийн барилга

2.1 тэрбум
Холбоо сувагчлалын барилга байгууламжийн ажил

43.0 тэрбум
Бүсийн доторх 13.8 км хатуу хучилттай авто замын ажил

4.4 тэрбум
Хүзүүвчийн хэсгийн 0,81 км авто замын ажил

НЭВТРҮҮЛЭХ ХҮЧИН ЧАДАЛ

Бараа эргэлт
/ам. доллар/

3,13 \$

БҮСЭД
НЭВТЭРСЭН
БАРАА

3,51 \$

Бүсэд
борлуулсан
бараа

ЭДИЙН ЗАСАГ,
ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

Утас: (976-51) 261430, (976-51)261435

Факс: (976-51) 261430

И-мэйл: info@altanbulag.gov.mn

Web: <http://www.altanbulag.gov.mn/>